

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Сл. весник на РМ” бр. 58/00, 44/02 и 82/08) и член 25 од Законот за основно образование („Сл. весник на РМ” бр. 103/08), министерот за образование и наука донесе наставна програма по предметот *географија* за VII одделение на основното осумгодишно образование, односно за VIII одделение за деветгодишното основно образование.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

**НАСТАВНА
ПРОГРАМА**

ГЕОГРАФИЈА

Скопје, ноември 2008

ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

ЗАБЕЛЕШКА:

Согласно динамиката за воведување на деветгодишното основно воспитание и образование наставната програма за учениците во VII одделение на осумгодишното основно училиште од учебната 2009/10 година е еквивалентна на наставната програма за VIII одделение на деветгодишното основно училиште.

1. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ВО VIII ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот/ученичката:

- да стекнува знаења за Европа и Азија и нивната местоположба во светот;
- да стекнува знаења за природно-географските карактеристики на Европа (географска положба, релјеф, клима, хидрографија, растителен и животински свет);
- да стекнува знаења за регионалната поделба и социо-географските карактеристики на Европа;
- да стекнува знаења за стопанско-географските карактеристики на Европа;
- да се запознава со основните карактеристики на населението на Европа;
- да стекнува знаења за природно-географските карактеристики на Азија (географска положба, релјеф, клима, хидрографија, растителен и животински свет);
- да стекнува знаења за регионалната поделба и социо-географските карактеристики на Азија;
- да стекнува знаења за стопанско-географските карактеристики на Азија;
- да се запознава со основните карактеристики на населението на Азија;
- да се оспособува да чита и користи карти на Европа и Азија.

2. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ I. ТЕМА: ПРИРОДНО-ГЕОГРАФСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЕВРОПА - 10 часа

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се запознае со местоположбата на Европа (окружување, граници и големина); - да ги опишува природните граници на Европа; - да ја опишува бреговата линија на Европскиот континент; - да ги опишува релјефните карактеристики на Европа и да стекнува претстава за поголемите релјефни целини на континентот; - да стекнува знаења за климатските услови на Европа; - да стекнува знаења за вегетацијата во Европа - да ги покажува на карта поголемите реки, речни сливови и езера во Европа и да го објаснува нивното значење. 	<p>Географска положба, граници и големина</p> <p>Брегова разгранетост на Европскиот континент</p> <p>Релјефни карактеристики на Европа</p> <p>Клима и вегетација Климатски услови Климатско-вегетациони области</p> <p>Хидрографија - Реки и езера и нивното значење</p>	<p>Континент Европа Географска положба Природна гранична линија Полуострови Острови Фјорд</p> <p>Планински масиви Низини Котлини Плато Дини</p> <p>Климатски типови Тундра Тајга Степска вегетација</p> <p>Хидрографија Речна мрежа Реки, речни сливови , езера водни ресурси</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Користење на физичка карта на Европа и Светот за опис на граничната линија. - Објаснување на карта на местоположбата на Европа во светот, географските карактеристики и релјефот; - Опишување на карактеристиките на бреговата линија на Европа - Користење на Google Earth за визуелно согледување на разгранетоста на бреговата линија на континентот. - Изработка на тематски прегледи од собраните текстови за географските карактеристики на Европа. - Објаснување со помош на карта на географската распространетост и карактеристиките на климатско-вегетацијските зони во Европа. - Изработка на климатско-вегетациона карта на Европа. - Користење на географска карта за опишување на хидрографијата на Европа (реки, речни сливови и езера и нивното значење) - Користење на Google Earth за визуелно препознавање на хидрографијата на Европа.

II. ТЕМА: СОЦИО-ГЕОГРАФСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ И РЕГИОНАЛНА ПОДЕЛБА НА ЕВРОПА - 5 часа

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да ги запознава некои од основните карактеристики на населението на Европа (број на жители, густина на населеност, јазична и верска разноликост) - да ги запознава најголемите европски градови и разликите меѓу европските села - да се запознае со регионалната и територијалната поделба на Европа; - да ги покажува на географска карта региите, државите и нивните главни градови; - да се запознае со видовите на уредување на државите во Европа 	<p>Населението во Европа</p> <ul style="list-style-type: none"> - Основни карактеристики на населението на Европа (број на жители и густина на населеност) - Јазична и верска разноликост на Европа - Населбите во Европа Регионална поделба на Европа Јужна Европа Западна Европа Северна Европа Средна Европа Источна Европа 	<p>Население Густина на населеност Народи Јазици Верска припадност Град Село</p> <p>Регија Држава Главен град Република Кралство Кнежевство</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Истражување и изработка на постер за населението во Европа - Опишување на јазичната и верската разноликост на населението на Европа - Истражување за културата и обичаите на народите на две земји (по избор) - Разговор за разноликоста и сличноста на народите на двете земји - Собирање на податоци и разгледување на разликите помеѓу европските села и градови - Разгледување на тематска карта за регионалната поделба на Европа <p>Јужна Европа: Шпанија, Португалија, Андора, Италија, Ватикан, Сан Марино, Малта, Словенија, Хрватска, Србија, БиХ, Црна Гора, Македонија, Албанија, Бугарија, Грција, Косово;</p> <p>Западна Европа: В. Британија, Ирска, Франција, Монако, Белгија, Холандија, Луксембург,</p> <p>Северна Европа: Норвешка, Шведска, Финска, Данска, Island,</p> <p>Средна Европа: Швајцарија, Австрија, Лихтенштајн, Полска, Чешка, Словачка,</p>

<p>- да се запознае со поимот Европска унија</p>	<p>Европска унија</p>	<p>Европска Унија Држави, членки на ЕУ Држави, кандидати за ЕУ</p>	<p>Унгарија, Германија, Романија Источна Европа: Русија, Украина, Молдавија, Белорусија, Литванија, Летонија, Естонија - Разговор за групирањето на државите во одделни региони на Европа и за нивното уредување (република, кралство, кнежевство) - Истражување за регионалниот развој на Европа (сообраќај, стопанство, туризам и др.) - Изработка на тематска карта за развојот и проширувањето на ЕУ</p>
--	------------------------------	--	--

III ТЕМА: ГЕОГРАФСКИ ПРЕГЛЕД НА РЕГИОНИТЕ ВО ЕВРОПА* - 33 часа

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да ја запознае географската положба на Јужна Европа; - да ги покажува на карта државите и главните градови на Јужна Европа; - да стекнува основни сознанија за уредувањето на државите во Јужна Европа - да ги идентификува подрачјата со земјотреси и вулкани во Јужна Европа; - да ги објаснува карактеристиките на климата и вегетацијата на Јужна Европа; - да се запознае со карактеристиките и значењето на Средоземното Море; - да се запознае со сличностите и разликите на населението во Јужна Европа; - да се запознава со најзначајните карактеристики на стопанството и развиеноста на туризмот во Јужна Европа; 	<p>Јужна Европа</p> <ul style="list-style-type: none"> - Географска положба, држави и главни градови - Основни карактеристики на уредувањето на државите - Карактеристични подрачја изложени на земјотреси и вулкани, последиците и влијанието врз животот на луѓето - Клима и вегетација на Јужна Европа - Средоземно Море - основни природно-географски карактеристики и стопанско значење - Сличности и разлики на населението во Јужна Европа - Стопанството и туризмот во Јужна Европа 	<p>Полуостров Балкански полуостров Монархија Република Кнежество</p> <p>земјотресни подрачја вулкани и вулкански ерупции поствулкански активности климатски типови</p> <p>народи јазици вера култура обичаи</p> <p>стопанство туристички дестинации туристички атракции</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Собира текстови од интернет, списанија за регионите и државите во Европа - На карта на Европа ги покажува државите и главните градови во Јужна Европа - На карта на Европа ги внесува државите во Јужна Европа - На карта на Европа ги внесува карактеристиките на климата и вегетацијата во државите на Јужна Европа - На карта ги одредува регионите коишто се изложени на земјотреси и вулкани во Јужна Европа - Ги опишува последиците од вулканите и земјотресите - Со помош на карта ја опишува разноликоста на населението според вероисповед, јазик и култура, во Јужна Европа - Истражува за карактеристиките на стопанството во Јужна Европа - На одделни примери изнесува податоци и дава преглед за обичаите и културните традиции - Изработува постер за развојот на туризмот во државите на Јужна Европа

<ul style="list-style-type: none"> - да ја запознае географската положба на Западна Европа; - да ги покажува на карта државите во Западна Европа и нивните главни градови; - да стекнува основни сознанија за уредувањето на државите во Западна Европа - да ги опишува карактеристиките на релјефот и климата на Западна Европа; - да стекне сознанија за влијанието на морињата во животот на луѓето во минатото и денес; - да ги запознае основните карактеристики на населението. - да се запознава со основните карактеристики на стопанството во Западна Европа; 	<p style="text-align: center;">Западна Европа</p> <ul style="list-style-type: none"> - Географска положба, држави и главни градови - Основни карактеристики на уредувањето на државите - Релјефот и климата на Западна Европа - Влијанието на морињата во животот на луѓето (некогаш и денес) - Населението во Западна Европа - Стопанството на Западна Европа (некогаш и денес) 	<p>Планини Низини висорамнини криптодепресија дини полдери естуари ферт насипи климатски типови каналы нафтени платформи</p> <p>Имиграциони земји обичаи, јазици, култура природни богатства Земјоделство Индустија Сообраќај Туризам</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Истражува за влијанието и улогата на морињата во животот на луѓето, некогаш и денес - Истражува за влијанието и улогата на реките и езерата во животот на луѓето, некогаш и денес - На карта на Европа ги покажува државите и главните градови во Западна Европа - На карта на Европа ги внесува државите во Западна Европа - На карта на Европа ги внесува карактеристиките на климата и вегетацијата во државите на Западна Европа - Со помош на карта ја опишува разноликоста на населението според вероисповед, јазик и култура, во Западна Европа - Истражува за карактеристиките на стопанството во Западна Европа - На одделни примери изнесува податоци и дава преглед за обичаите и културните традиции - Истражува за влијанието и улогата на морињата во животот на луѓето, некогаш и денес - Истражува за влијанието и улогата на реките и езерата во животот на луѓето, некогаш и денес
---	---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> - да ја запознае географската положба на Северна Европа; - да ги покажува на карта државите и главните градови на Северна Европа; - да стекнува основни сознанија за уредувањето на државите во Јужна Европа - да ги опишува карактеристиките на релјефот и климата на Северна Европа и нивното влијание врз начинот на живеење на месното население; - да го опишува морскиот брег и неговото значење; - да се запознае со некои карактеристики на населението. - да се запознава со основните карактеристики на природните ресурси и стопанството 	<p>Северна Европа</p> <ul style="list-style-type: none"> - Географска положба, држави и главни градови - Основни карактеристики на уредувањето на државите - Улогата на релјефот и климата врз животот на луѓето во Северна Европа - Карактеристики на морскиот брег и неговото значење - Населението во Северна Европа - Природните ресурси и стопанството на Северна Европа 	<p>полуостров република монархија</p> <p>планини низини мразници</p> <p>фјордови</p> <p>народи: јазик, култура и обичаи</p> <p>Рудни наоѓалишта Шуми Гејзери Хидроенергетски потенцијал земјоделство индустрија Туризам</p>	<ul style="list-style-type: none"> - На карта на Европа ги покажува државите и главните градови во Северна Европа - На карта на Европа ги внесува државите во Северна Европа - На карта на Европа ги внесува карактеристиките на климата и вегетацијата во државите на Северна Европа - Со помош на карта ја опишува разноликоста на населението според вероисповед, јазик и култура, во Северна Европа - Истражува за карактеристиките на стопанството во Северна Европа - На одделни примери изнесува податоци и дава преглед за обичаите и културните традиции - Истражува за влијанието и улогата на морињата во животот на луѓето, некогаш и денес - Истражува за влијанието и улогата на реките во животот на луѓето, некогаш и денес
---	--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> - да ја запознае географската положба на Средна Европа; - да ги покажува на карта државите и главните градови на Средна Европа; - да стекнува основни сознанија за уредувањето на државите во Јужна Европа - да го запознае релјефот (Алпи, Карпати, Панонска низина, Влашко-пontiјска Низина) и климата на Средна Европа; - да се запознае со хидрографската мрежа, предностите и проблемите со кои секојдневно се соочува населението - да се запознае со некои основни карактеристики на населението. - да ги запознае основните карактеристики на стопанството 	<p style="text-align: center;">Средна Европа</p> <ul style="list-style-type: none"> - Географска положба, држави и главни градови - Основни карактеристики на уредувањето на државите - Основни карактеристики на релјефот и климата во Средна Европа <ul style="list-style-type: none"> - Панонска низина и нејзиното значење за развојот на стопанството - Алпите и нивното значење за земјите од Средна Европа - Реките и нивното значење за животот на луѓето - Населението во Средна Европа - Стопанството на Средна Европа (некогаш и денес) 	<p>држава главен град</p> <p>република монархија</p> <p>Планини Низини Континентална клима Алпска клима Земјоделство туризам</p> <p>речна мрежа каналска мрежа одводни канали, насипи и др.</p> <p>имиграциони земји народи, религија јазик, култура и обичаи</p> <p>рудно богатство земјоделство индустрија сообраќај туризам</p>	<ul style="list-style-type: none"> - На карта на Европа ги покажува државите и главните градови во Средна Европа - На карта на Европа ги внесува државите во Средна Европа - На карта на Европа ги внесува карактеристиките на климата и вегетацијата во државите на Средна Европа - Со помош на карта ја опишува разноликоста на населението според вероисповед, јазик и култура, во Средна Европа - Истражува за карактеристиките на стопанството во Средна Европа - На одделни примери изнесува податоци и дава преглед за обичаите и културните традиции - Истражува за влијанието и улогата на реките во животот на луѓето, некогаш и денес
--	--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> - да ја запознае географската положба на Источна Европа; - да ги покажува на карта државите и главните градови на Источна Европа; - да стекнува основни сознанија за уредувањето на државите во Јужна Европа - да ги именува на карта поголемите реки и нивните сливови; - да го знае нивното значење во животот на луѓето и стопанството - да осознава за проблемите предизвикани од реките - да се запознае со основните карактеристики на населението. - да се запознае со основните карактеристики на стопанството на државите во Источна Европа. 	<p style="text-align: center;">Источна Европа</p> <ul style="list-style-type: none"> - Географска положба, држави и главни градови - Основни карактеристики на уредувањето на државите - Релјефот и климата на Источна Европа - Речната мрежа - карактеристики, значење и проблеми - Сличности и разлики на населението во Источна Европа - Услови за развој на стопанството во Источна Европа 	<p>држава главен град</p> <p>република</p> <p>планини низини климатски типови слив делта речна мрежа канал поплави</p> <p>емиграциони земји народи, религија јазик, култура и обичаи природни ресурси земјоделство индустрија сообраќај трговија туризам</p>	<ul style="list-style-type: none"> - На карта на Европа ги покажува државите и главните градови во Источна Европа - На карта на Европа ги внесува државите во Источна Европа - На карта на Европа ги внесува карактеристиките на климата и вегетацијата во државите на Источна Европа - Со помош на карта ја опишува разноликоста на населението според вероисповед, јазик и култура, во Источна Европа - Истражува за карактеристиките на стопанството во Источна Европа - На одделни примери изнесува податоци и дава преглед за обичаите и културните традиции - Истражува за влијанието и улогата на реките во животот на луѓето, некогаш и денес
--	---	--	--

* во темата се разработуваат доминантните карактеристики на региите во Европа со нагласување на специфичностите на одделни држави од регионот

IV ТЕМА: ПРИРОДНО-ГЕОГРАФСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА АЗИЈА - 10 часа

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се запознае со местоположбата на Азија (околување, граници и големина); - да ги опишува природните граници на Азија; - да стекне знаења за бреговата разгранетост на Азискиот континент - да ги опишува релјефните карактеристики на Азија и да стекнува претстава за поголемите релјефни целини на континентот - да стекнува знаења за климатските услови на Азија; - да стекнува знаења за вегетацијата во Азија 	<p>Географска положба, граници и големина</p> <p>Брегова разгранетост</p> <p>Релјефни одлики на Азија</p> <p>Клима и вегетација</p> <ul style="list-style-type: none"> - Климатски услови - Климатско-вегетациони области 	<p>Континент Азија Географска положба Гранична линија</p> <p>Полуостров Остров Мореуз Ивични мориња заливи</p> <p>стари планини млади венечни планини висорамнини пустина сеизмичка и вулканска активност</p> <p>арктичка клима континентална клима монсунска клима степска клима пустинска клима монсуни тајфуни цунами тундри тајги</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Користење на физичка карта на Азија и Светот за опис на граничната линија. - Користење на географска карта и Google Earth за визуелно согледување на разгранетоста на бреговата линија на континентот. - Користење на карта и ЦД за опишување на карактеристиките на релјефот - Опишување на распространетоста на климатско-вегетациските зони во Азија со помош на карта. - Изработка на климатско-вегетациона карта на Азија. - Користење на географска карта за препознавање на хидрографските објекти или користење на Google Earth за визуелно препознавање на

<p>- да ги покажува на карта најголемите реки и езера во Азија и да го објаснува нивното значење; - да знае реките на кое сливно подрачје припаѓаат;</p>	<p>Хидрографија на Азија</p> <ul style="list-style-type: none"> - Реки и нивното значење - Езера со светско значење <p>-Природни богатства на Азискиот континент</p>	<p>степи џунгла слив делта вади хидроенергија наводнување населеност реликт јаглен нафта земјен гас шуми хидроенергија Мориња океани</p>	<p>хидрографијата на Азија.</p>
---	--	---	---------------------------------

V ТЕМА: СОЦИО-ГЕОГРАФСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ И РЕГИОНАЛНА ПОДЕЛБА НА АЗИЈА - 4 часа

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да ги запознава карактеристиките на населението на Азија (народи, јазици, религија, култура, обичаи) - да се запознае со регионалната и територијалната поделба на Азија; - да ги покажува на географска карта региите, државите и нивните главни градови на Азија; - да се запознае со географската положба и големина на региите - да се запознае со државното уредување на некои земји во Азија 	<p>Население</p> <ul style="list-style-type: none"> - Верска припадност јазична припадност, Култура и обичаи Регионална поделба на Азија Источна Азија Југоисточна Азија Јужна Азија Средна Азија Југозападна Азија 	<p>Народи Јазици Вери Култури Обичаи</p> <p>Далечен Исток Подконтинент Монархија Република Кралство Емират Султанат Федерација</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Разгледување на тематска карта за политичко-територијалната поделба на Азија; - Истражување и изработка на постер за населението на Азија -Опишување на карта за карактеристиките на регионите на Азија; - Изработка на тематски карти за регионите на Азија - Источна Азија: Кина, Хонг Конг, Макао, Тајван, Северна Кореја, Јужна Кореја, Јапонија*; - Југоисточна Азија: Мјанмар, Лаос, Камбоџа, Малезија, Сингапур, Виетнам, Индонезија, Брунеј, Филипини, Тајланд, Андамански и Никобарски острови, Кокосово и Божиќно острово)* Јужна Азија (Индија, Пакистан, Непал, Бутан, Бангладеш, Шри Ланка, Малдиви, Остров Чагос)* Средна Азија (Авганистан, Туркменија, Узбекистан, Казахстан, Таџикистан, Киргизија, Монголија)*; Југозападна Азија (Кипар, Турција, Ерменија, Азербејџан, Грузија, Иран, Ирак, Сирија, Либан, Израел, Јордан, Саудиска Арабија, Кувајт, Бахреин, Катар, Оман, Јемен, Синајски Полуостров)* <p><i>* Од ученициите не се бара да ги помнат сите земји од Азија, туку да можат да</i></p>

			ѝи покажуваат на картата
--	--	--	--------------------------

VI ТЕМА: РЕГИОНАЛЕН ПРЕГЛЕД НА АЗИЈА* - 10 часа

<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се запознава со причините и последиците од природните катастрофи во Источна Азија - да се запознае со проблемите што произлегуваат од големиот прираст на населението - да ја опишува различната густина на населението - да се запознава со основните карактеристики на стопанството <ul style="list-style-type: none"> - да ги запознае карактеристиките и улогата на Хималаите - да ги опишува карактеристиките на монсунското поднебје и како тоа влијае на животот на луѓето; - да се запознава со природните богатства на Индија како основа за стопанскиот развој - На примерот на Индија да ги опишува проблемите поврзани со верската 	<p>Источна Азија</p> <ul style="list-style-type: none"> - Природни катастрофи - Населението на Источна Азија (Верска припадност Јазик, култура, обичаи) - Улогата на семејството, културата и традицијата - Стопанството на Источна Азија <p>Југоисточна и Јужна Азија</p> <ul style="list-style-type: none"> - Хималаите - карактеристики и значење - Монсуните и животот на населението - Природните богатства на Индија 	<p>Вулкани Земјотреси Густина на населеност Јазик Вера Култура Обичај</p> <p>земјоделство индустрија туризам</p> <p>млади планини Монсунски дождови Поплави Лизгање на земјиштето</p> <p>Шуми Тиково Сандалово, махагоново дрво Руди Дијаманти</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Собира текстови од интернет, списанија за регионите и државите во Азија - На карта на Азија ги покажува регионите: јужна, западна, северна, средна и источна Азија - На карта на Азија ги покажува државите во Источна Азија - Ги опишува условите за развојот на стопанството во Источна Азија - Со помош на карта ја опишува разноликоста на населението според вероисповед, јазик и култура во Источна Азија - На одделни примери изнесува податоци и дава преглед за обичаите и културните традиции во Источна Азија - На карта на Азија ги покажува државите во Југоисточна и Јужна Азија - Ги опишува условите за развојот на стопанството во Југоисточна и Јужна
--	--	---	--

<p>разноликост и пренаселеност</p> <p>- да се запознае со влијанието на населението врз развојот на стопанството во Средна Азија; - да ги запознае основните стопански гранки;</p>	<p>- Населението на Индија-богатство и проблеми</p> <p>Средна Азија</p> <p>- Населението и стопанството на Средна Азија</p>	<p>Вера, Раса, Јазик Култура Пренаселеност Раса Вера Јазик Култура Номадско сточарство Нафта Јаглен Хидроенергија</p> <p>Нафтоносен појас Резерви на нафта ОПЕК</p>	<p>Азија</p> <p>- Со помош на карта ја опишува разноликоста на населението според вероисповед, јазик и култура во Југоисточна и Јужна Азија</p> <p>- На одделни примери изнесува податоци и дава преглед за обичаите и културните традиции во Југоисточна и Јужна Азија</p> <p>- На карта на Азија ги покажува државите во Средна Азија</p> <p>- Ги опишува условите за развојот на стопанството во Средна Азија</p> <p>- Со помош на карта ја опишува разноликоста на населението според вероисповед, јазик и култура во Средна Азија</p> <p>- На одделни примери изнесува податоци и дава преглед за обичаите и културните традиции во Средна Азија</p> <p>- прави преглед на земјите во кои има извори на нафта и за нејзиното стопанско значење за Средна Азија и светот</p>
--	--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> - да се запознае со државите во Југозападна Азија во кои има извори на нафта - да го согледа стопанското значење на нафтата за овој регион и светот; - да ги опишува причините за појавата на кризни жаришта во Југозападна Азија 	<p style="text-align: center;">Југозападна Азија</p> <p>-Нафтата - најголемото богатство на земјите од Југозападна Азија</p>		<ul style="list-style-type: none"> - На карта на Азија ги покажува државите во Југозападна Азија - Ги опишува условите за развојот на стопанството во Југозападна Азија - Со помош на карта ја опишува разноликоста на населението според вероисповед, јазик и култура во Југозападна Азија - На одделни примери изнесува податоци и дава преглед за обичаите и културните традиции во Југозападна Азија - прави преглед на земјите во кои има извори на нафта и за нејзиното стопанско значење за Југозападна Азија и светот
---	---	--	--

* во темата се разработуваат доминантните карактеристики на региите во Азија со нагласување на специфичностите на одделни држави од регионот

3. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

Во наставната програма е дадено ориентационо планирање на наставните часови по наставни теми и целини. Сепак, наставниците треба самостојно да го планираат фондот на часовите за наставата по географија во зависност од динамиката во реализацијата на наставната програма. Исто така наставниците треба да направат селекција и систематизирање на основните факти и описи, а да избегнуваат оптоварување со непотребни факти, податоци и информации. Затоа се препорачува процесно-развојно планирање во наставата.

Се препорачува користење на следниве наставни средства:

- учебник избран на ниво на училиште за соодветниот предмет, одобрен од страна на министерот;
- енциклопедии, атласи и сл.;
- Интернет, образовни софтвери;
- списанија;
- аудио-визуелни средства.

Според возраста на учениците како најпродуктивно наставно средство е користењето на физичко-географската карта на Европа и Азија, потоа физичка карта на Светот, користење на политичко-територијана и стопанска карта на Европа и Азија, користење на тематски карти и илустрации, податоци добиени од Интернет, од Википедија, пребарувачот Google Earth, разни ЦД, пример En carta и сл.

4. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Во текот на наставата редовно се следат и се вреднуваат постигањата на учениците, се прибираат показатели за нивните активности, мотивираноста за учење, соработката со другите и сл. (формативно оценување). Исто така, редовно се врши информирање на секој ученик, како и на родителите за напредувањето на ученикот. Оваа компонента е составен дел на планирањето на наставникот за наставата и учењето. Во наставата треба да се осмислуваат активности и за тестирање на постигањата на учениците по обработката на секоја наставна тема. Учениците се оценуваат со бројчана оценка.

5. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Програмата во однос на просторните услови се темели на Нормативот за простор, опрема и наставни средства за деветгодишното основно училиште донесен од страна на министерот за образование и наука со Решение бр. 07-1830/1 од 28.02.2008 година.

6. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

Наставата по географија за VIII (осмо) одделение може да ја изведува лице кое завршило:

- студии по географија, наставна насока, 7/1;
- ПА или ВПШ, група историја и географија (кои веќе реализираат настава во основните училишта).

7. КОМИСИЈА ЗА ПОДГОТОВКА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Ивица Гиевски, советник во Бирото за развој на образованието - Скопје, координатор
Д-р Никола В. Димитров, советник во Бирото за развој на образованието - Битола
проф. д-р Никола Панов, редовен професор на Институтот за географија при Природно-математичкиот факултет - Скопје
Бети С. Трајкоска, професор во ОУ Гоце Делчев - Скопје
Сашо Серафимовски, професор во ОУ Јан Амос Коменски - Скопје
Снежана Стефановска, професор во СОУ Никола Карев - Скопје

8. РЕШЕНИЕ И ДАТУМ НА ДОНЕСУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по географија за седмо одделение на основното осумгодишно образование, односно за осмо одделение на основното деветгодишно образование ја донесе

Министер

Перо Стојановски

на ден _____